

Rapport

Datum: 28 juni 2006

Rapportnummer: 2006/234

Klacht

Verzoekster klaagt over de wijze waarop de vestigingsmanager van de Raad voor de Kinderbescherming te Zutphen op 30 augustus 2005 gevolg heeft gegeven aan de beslissing van de Klachtencommissie II van de Raad voor de Kinderbescherming van 12 juli 2005, waarbij enige klachten van verzoekster gegrond zijn verklaard. Verzoekster klaagt er in dit verband over dat de vestigingsmanager naar aanleiding van de beslissing van de klachtencommissie om verzoeksters klachten 1, 4, 8 en 9b gegrond te verklaren, geen (passende) maatregelen heeft genomen.

BEOORDELING

Algemeen

Verzoekster scheidde in mei 2000 van haar echtgenoot, de heer Ax. Uit dit huwelijk zijn drie kinderen geboren, te weten X en Y, en Z. Verzoekster en haar ex-echtgenoot besloten hun kinderen ook na de echtscheiding gezamenlijk te blijven verzorgen en opvoeden en kwamen daartoe bij echtscheidingsconvenant een zogenoemde co-ouderschapregeling overeen. Op 18 maart 2004 verzocht verzoekster de rechter te Zutphen echter het co-ouderschap te beëindigen en te bepalen dat de kinderen voortaan hun hoofdverblijfplaats aan haar adres zouden hebben. Bij beschikking van 28 april 2004 verzocht de rechter de Raad voor de Kinderbescherming te Zutphen om naar het verzoek van verzoekster een onderzoek in te stellen en hem daarover te adviseren.

De Raad stelde op 17 juni 2004 een onderzoek in. Op 12 oktober 2004 bracht de Raad rapport uit waarin de rechter werd geadviseerd te bepalen dat de drie kinderen voortaan hun hoofdverblijfplaats aan het adres van de vader zouden hebben. Verder werd de rechter geadviseerd een omgangsregeling tussen de moeder en de kinderen vast te stellen. Bij beschikking van 24 november 2004 ontbond de rechter de door de ouders overeengekomen co-ouderschapregeling en bepaalde hij dat de kinderen voortaan hun hoofdverblijfplaats bij de vader zouden hebben. Verder werd ten aanzien van de omgangsregeling betreffende de twee oudste kinderen bepaald dat zij zelf konden aangeven hoe vaak en hoe lang zij bij verzoekster wilden blijven. Ten aanzien van het jongste kind werd bepaald dat hij één weekend per twee weken alsmede de helft van alle schoolvakanties bij verzoekster zou verblijven.

Verzoekster kon zich niet met deze beslissing verenigen en stelde daartegen hoger beroep in. Bij beschikking van 26 juli 2004 bekrachtigde het gerechtshof te Arnhem de eerdere beschikking van de rechtbank met betrekking tot de hoofdverblijfplaats van de kinderen. Wel werd de eerder vastgestelde omgangsregeling tussen het jongste kind en verzoekster uitgebreid en werd de vader een informatie- en consultatieplicht opgelegd.

Op 15 maart 2005 diende verzoekster een klacht in bij de Raad over de wijze waarop het raadonderzoek was verricht. Verzoekster verweet de raadsonderzoeker onder meer dat hij zich tijdens het raadsonderzoek partijdig en onprofessioneel had opgesteld, onbetrouwbaar was gebleken, ter zake niet deskundig was en niet voortvarend had gehandeld. In het kader van de klachtenprocedure vond op 12 april 2005 een gesprek plaats tussen verzoekster, haar partner en de vestigingsmanager van de Raad. Bij brief van 12 mei 2005 deed de vestigingsmanager de klachten van verzoekster af. Het merendeel van verzoeksters klachten werd daarbij ongegrond verklaard. Ten aanzien van verzoeksters klacht dat in het rapport haar visie en mening over de vader minder duidelijk naar voren kwam dan de mening en visie van de vader over haar, oordeelde de vestigingsmanager dat het rapport op dit punt aangevuld had moeten worden. Met betrekking tot verzoeksters klacht dat de door haar aangedragen informanten niet tijdens het raadsonderzoek waren gehoord, oordeelde de vestigingsmanager dat het aan de raadsonderzoeker was om te bepalen welke informatie hij nodig had en wie hij daarvoor benaderde. Wel had hij in het rapport moeten aangeven en motiveren waarom hij de door verzoekster aangedragen informant, de huisarts, niet had benaderd. Op dit punt achtte de vestigingsmanager verzoeksters klacht wel gegrond. De vestigingsmanager verklaarde ook verzoeksters klacht dat het raadsrapport aan de twee oudste kinderen was toegestuurd, gegrond. Voor deze handelwijze bood de raadsonderzoeker verzoekster excuses aan.

Verzoekster was het niet eens met deze beslissing van de vestigingsmanager en wendde zich per brief van 6 juni 2005 tot de klachtencommissie van de Raad. Op 12 juli 2005 vond de hoorzitting bij de klachtencommissie plaats. Bij beslissing van diezelfde dag verklaarde de klachtencommissie een vijftal klachten van verzoekster alsnog gegrond. Zo vond de klachtencommissie het niet juist dat de raad geen deskundig onderzoek had laten verrichten naar de effecten op de kinderen van de aanwezigheid van twee andere kinderen met autistische stoornissen in het gezin van de vader. Ook vond de klachtencommissie het niet juist dat ten aanzien van de door verzoekster aangedragen informanten, niet in het raadsrapport was aangegeven waarom die niet waren benaderd door de raadsonderzoeker. Verder gaf de klachtencommissie aan dat het beter was geweest indien aan de opmerking in het raadsrapport dat één van de kinderen bij de vader wilde wonen, de zinsnede was toegevoegd dat dit mede was omdat zijn broer daar ook woonde. Tot slot achtte de klachtencommissie het niet juist dat in het raadsrapport de conclusie was getrokken dat verzoekster "een emotionele claim" op de kinderen legde omdat deze conclusie slechts met één voorbeeld was onderbouwd.

Per brief van 30 augustus 2005 liet de vestigingsmanager van de Raad verzoekster weten dat zij aan de gegrondverklaring van vier van verzoeksters klachten door de klachtencommissie, geen gevolgen zou verbinden. Wel had zij - naar aanleiding van de beslissing van de klachtencommissie dat het niet juist is om een zwaarwegende conclusie slechts met één voorbeeld te onderbouwen - met de teamleiders gesproken en hen erop gewezen dat indien in het onderzoek sprake was van zodanig in het oog springend gedrag

dat hieraan een bepaalde kwalificatie zou kunnen worden verbonden, zowel het gedrag als de kwalificatie daarvan uitvoerig in de rapportage gedocumenteerd dienen te zijn.

De vestigingsmanager liet verzoekster verder weten dat inmiddels een brief naar haar ex-echtgenoot was verstuurd waarin hem excuses werden aangeboden voor het feit dat het raadsrapport naar de oudste twee kinderen was gestuurd.

Bevindingen

1. In haar verzoekschrift aan de Nationale ombudsman gaf verzoekster aan dat zij het onacceptabel vond dat de Raad niet meer consequenties had verbonden aan de beslissing van de klachtencommissie. Hoewel zij beseftte dat de gegrondverklaring van haar klachten geen verandering meer kon brengen in haar situatie, noch in de situatie van haar kinderen, had zij wel gehoopt dat de beslissing zou leiden tot een verbetering van de kwaliteit van de raadsonderzoeken. Hiermee zou immers kunnen worden voorkomen dat andere ouders (en hun kinderen) in dezelfde situatie terecht zouden komen, aldus verzoekster.

2. In reactie op deze door de Nationale ombudsman in onderzoek genomen klacht, verwees de minister van Justitie naar de schriftelijke reactie van de Raad van 2 december 2005 en verklaarde hij de klacht ongegrond. De Raad gaf in zijn reactie aan dat de vestigingsmanager conform het Besluit klachtenbehandeling had gehandeld door verzoekster mee te delen dat de gegrondverklaring van een aantal van verzoeksters klachten haar geen aanleiding gaf tot het nemen van maatregelen alsmede verzoekster mee te delen welke gevolgen zij verbond aan de gegrondverklaring van verzoeksters overige klachten. Verder gaf de Raad aan dat er jaarlijks een landelijke inventarisatie van alle klachten wordt gemaakt die, ter lering en verbetering, altijd met alle directeuren van de organisatie wordt besproken.

3. De Nationale ombudsman vroeg de minister van Justitie op 16 januari 2006 om een nadere toelichting op zijn standpunt, inhoudende dat het in dit geval niet onjuist was dat de vestigingsmanager geen gevolgen had verbonden aan de gegrondverklaring van verzoeksters klachten. Op 20 april 2005 deelde een medewerkster van het Ministerie van Justitie telefonisch mee dat de inhoud van de beslissing van de klachtencommissie de vestigingsmanager geen aanleiding had gegeven hieraan gevolgen te verbinden omdat het raadsonderzoek reeds was afgerond en de klachten van verzoekster inmiddels achterhaald dan wel niet meer terug te draaien waren. De medewerkster wees er daarbij op dat de klachten wel zouden worden meegenomen in de jaarlijkse klachtenanalyse van de Raad. Verder merkte de medewerkster van het Ministerie op dat aan de zaak van verzoekster geen afbreuk was gedaan nu de rechter zijn beslissing niet alleen had gebaseerd op het raadsadvies maar ook op hetgeen partijen ter zitting naar voren hadden gebracht. Bovendien staat het verzoekster, aldus deze medewerkster, vrij om een nieuwe procedure bij de kinderrechter te starten indien haar ex-echtgenoot zich niet aan de gemaakte afspraken houdt.

4. Nadat de reactie van de minister voor commentaar aan verzoekster was voorgelegd, deelde zij de Nationale ombudsman mee dat zij het onverteerbaar vond dat ook de minister zich op het standpunt stelde dat het niet nodig was om aan de beslissing van de klachtencommissie consequenties te verbinden. Volgens verzoekster vond de minister het dus kennelijk goed dat de Raad ondermaatse rapporten zou blijven opleveren waarmee hij accepteerde dat ouders en kinderen nog steeds benadeeld konden worden door de gebrekkige werkwijze van de Raad.

Beoordeling

5. Het redelijkheidsvereiste houdt in dat bestuursorganen de in het geding zijnde belangen tegen elkaar afwegen en dat de uitkomst hiervan niet onredelijk is.

6. Klachten over de Raad voor de Kinderbescherming dienen te worden afgehandeld conform het Besluit klachtbehandeling Raad voor de Kinderbescherming van 24 juni 1996. Krachtens dit Besluit wordt de klacht in eerste instantie afgehandeld door de directeur van de Raad. In het geval men het niet eens is met de beslissing van de directeur op de klacht, kan de klacht worden voorgelegd aan een onafhankelijke klachtencommissie die vervolgens een beslissing neemt. Op basis van artikel 6, vijfde lid van dit Besluit deelt de directeur van de Raad vervolgens aan de klager mee of en zo ja, welke gevolgen binnen de organisatie worden verbonden aan de door de klachtencommissie geheel of gedeeltelijk gegrond verklaarde klacht(en). Dit Besluit verplicht de directeur dus niet om maatregelen te treffen indien de klachtencommissie een klacht gegrond verklaart. Volgens de Raad komt de directeur op dit punt dus beleidsvrijheid toe. Hoewel het op zichzelf gezien juist is dat het de directeur vrijstaat te bepalen of, en zo ja welke gevolgen worden verbonden aan de door de klachtencommissie gegrond verklaarde klachten, laat dit echter onverlet dat in het geval de directeur niet in redelijkheid heeft kunnen besluiten om af te zien van het nemen van maatregelen, het nalaten hiervan als onjuist is te kwalificeren. Dit geldt met name in die gevallen waarbij door de klachtencommissie is geoordeeld dat de opzet en uitvoering van het raadsonderzoek niet (in alle opzichten) juist is geweest en deze beslissing dus ook van belang voor andere (soortgelijke) zaken kan zijn.

7. Vast is komen te staan dat het oordeel van de klachtencommissie in dit geval onder meer inhield dat het raadsonderzoek zorgvuldiger had kunnen geschieden. Naar het oordeel van de klachtencommissie was het immers beter geweest indien de Raad een deskundige had ingeschakeld om onderzoek te doen naar de effecten op de kinderen van verzoekster van de aanwezigheid van twee kinderen met een autistische stoornis in het gezin van de vader. Dit betekent dat niet zonder meer en reeds op voorhand valt uit te sluiten dat de uitkomst van het onderzoek een andere had kunnen zijn indien de raadsonderzoeker voor een juiste opzet en invulling van het onderzoek had gekozen. Hiermee is de conclusie uit het raadsrapport discutabel geworden. Het feit dat de kinderen aangaven liever bij hun vader te willen wonen, doet hieraan niet af. De vestigingsmanager

had in dit geval dan ook niet in redelijkheid tot de conclusie kunnen komen dat het niet nodig was naar aanleiding van dit oordeel van de klachtencommissie verdere maatregelen te nemen. Naar het oordeel van de Nationale ombudsman had de beslissing van de klachtencommissie voor de vestigingsmanager juist aanleiding moeten zijn om hiervan te leren en te proberen herhaling hiervan in de toekomst te voorkomen. Het had dan ook op de weg van de vestigingsmanager gelegen om de beslissing van de klachtencommissie op dit punt in ieder geval onder de aandacht van zijn medewerkers te brengen en hen erop te wijzen dat in soortgelijke situaties nader onderzoek aangewezen kan zijn. Niet valt immers uit te sluiten dat een situatie zoals de onderhavige, zich vaker zal voordoen.

Op dit punt is de onderzochte gedraging niet behoorlijk.

8. Het voorgaande geeft de Nationale ombudsman aanleiding de minister van Justitie de aanbeveling te doen ervoor te zorgen dat (in ieder geval) de vestigingsmanager van de Raad te Zutphen de beslissing van de klachtencommissie op dit punt alsnog onder de aandacht van haar medewerkers brengt.

9. Met betrekking tot de overige door de klachtencommissie gegrond verklaarde klachten, namelijk het feit dat in het raadsrapport aangegeven had moeten worden waarom de door verzoekster aangedragen informanten niet waren benaderd alsmede dat in het raadsrapport toegevoegd had moeten worden dat één van de kinderen mede bij zijn vader wilde wonen omdat zijn broer daar ook woonde, geldt dat de Nationale ombudsman het onvoldoende aannemelijk acht dat deze omstandigheden van invloed (kunnen) zijn geweest op de uiteindelijke uitkomst van het raadsonderzoek. Dat de vestigingsmanager aan de gegrondverklaring van deze klachten geen gevolgen heeft verbonden, acht de Nationale ombudsman dan ook niet onjuist.

De onderzochte gedraging is op dit punt behoorlijk.

CONCLUSIE

De klacht over de onderzochte gedraging van de Raad voor de Kinderbescherming te Zutphen is

gegrond ten aanzien van:

- de klacht dat de vestigingsmanager van de Raad geen gevolgen heeft verbonden aan de gegrondverklaring van verzoeksters klacht dat nader onderzoek had moeten worden verricht naar de situatie in het gezin van haar ex-echtgenoot, wegens schending van het redelijkheidsvereiste.

niet gegrond ten aanzien van:

- de klacht dat de vestigingsmanager van de Raad geen gevolgen heeft verbonden aan de gegrondverklaring van verzoeksters klachten dat in het raadsrapport vermeld had moeten worden waarom de door verzoekster aangedragen informanten niet waren benaderd en in het raadsrapport had moeten worden opgenomen dat één van haar zoons mede bij zijn vader wilde wonen omdat zijn broer daar ook woonde.

AANBEVELING

De minister van Justitie wordt in overweging gegeven om ervoor te zorgen dat de vestigingsmanager van de Raad te Zutphen het gedeelte van de beslissing van de klachtencommissie van 12 juli 2005 waarin wordt geoordeeld dat deskundig onderzoek naar de situatie in het gezin van de ex-echtgenoot van verzoekster was aangewezen, onder de aandacht van de raadsonderzoekers zal brengen.

ONDERZOEK

Op 12 september 2005 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van mevrouw A uit Q, met een klacht over de Raad voor de Kinderbescherming te Zutphen. Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de minister van Justitie, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de minister verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Daarnaast werd de betrokken vestigingsmanager van de Raad de gelegenheid geboden om commentaar op de klacht te geven. De vestigingsmanager maakte van deze gelegenheid geen gebruik.

Tijdens het onderzoek kregen de minister en verzoekster de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Tevens werd de minister nog om een nadere toelichting op zijn standpunt gevraagd.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

De reacties van de minister van Justitie en van verzoekster gaven aanleiding het verslag op een enkel punt aan te vullen en te wijzigen.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Het verzoekschrift aan de Nationale ombudsman van 8 september 2005, met daarbij gevoegd enkele stukken uit de interne klachtenprocedure bij de Raad;

Het standpunt van de minister van Justitie van 22 december 2005. Bij zijn reactie zond de minister de volgende stukken, voor zover relevant voor het onderzoek, mee:

de reactie van de Raad van 2 december 2005 op de door de Nationale ombudsman in onderzoek genomen klacht;

de beschikking van de rechtbank te Zutphen van 28 april 2004;

het raadsrapport van 12 oktober 2004;

de klachtbrief van verzoekster van 15 maart 2005 aan de Raad;

de beslissing op verzoeksters klachten van de vestigingsmanager van de Raad te Zutphen van 12 mei 2005;

de klachtbrief van verzoekster van 6 juni 2005 aan de klachtencommissie van de Raad;

de beslissing van de klachtencommissie van 12 juli 2005;

de brief van de vestigingsmanager van de Raad van 30 augustus 2005 aan verzoekster.

De schriftelijke reactie van verzoekster van 28 januari 2006.

BEVINDINGEN

Zie onder Beoordeling.

ACHTERGROND

Besluit van 24 juni 1996, houdende regels ter zake van de behandeling van klachten bij de kinderbescherming (Besluit klachtbehandeling raad voor de kinderbescherming)

Artikel 4, eerste lid:

"De klager kan binnen zes weken na ontvangst van de beslissing van de directeur dan wel binnen zes weken nadat de directeur de beslissing had behoren te nemen zijn klacht schriftelijk voorleggen aan de klachtencommissie, bedoeld in artikel 7."

Artikel 6, vijfde lid:

"Indien de klacht geheel of gedeeltelijk gegrond is bevonden, deelt de directeur binnen drie weken na ontvangst van de beslissing van de klachtencommissie aan de klager mee of en zo ja, welke gevolgen binnen de organisatie daaraan worden verbonden."